

PROŻNY CHLEB (12) *sb m*

prożny chleb (11), **prożnochleb** (1) *RejZwierc.*

prożny chleb, prożnochleb (6), **prozny chleb** (3), prożny a. prozny chleb (3); proż- *RejRozpr, MurzHist, OrzList, Mącz, RejZwierc, KlonWor*; proz- *BierEz, WujJud, WujJudConf.*

pró- (1) *Mącz*, pro- (1) *MurzNT*; drugie o prawdopodobnie jasne (tak w infiksie -o-); chléb, chleb-.
sg *N* próżny chléb (3), [prożnochléb]. ♦ *G* prożn(e)go chleba (3). ♦ *I* próżnym chleb(e)m (2). ♦
V próżny chlebie (1). ♦ *pl* [*N* próżni chlebowie.] ♦ *G* prożnochleb(o)w (1), [próżnych chlebów].
♦ *A* prożné chleby (2).

Ten, kto żyje z cudzej pracy, cudzym kosztem; pasożyt, darmozjad, próżniak [często złośliwie o księżach katolickich] (12) : Proznego chlebá nie chować. BierEz K2; drudzy dořtateczni/ na prożné chleby i niepotrzebne rzeczy wolá vtracac/ niřz te^{go} który się o nařze zbawienie řtará i wzdłuřá namniéřřá rzecřá zapomoc. MurzHist A4v; MurzNT 46; Mącz 216d; Iuř nie mowię o Biřkupy/ którzy wřdy y w řáďcie řiáďář/ [...] y infze wřdi brzemioná Koronne iáko táko nořřá y podeymuřá. Ale co infřych prożnochlebow/ iáko wilkow tyřących/ to iuř kářdego rozeznániu porucřám. RejZwierc 187; Calep 311a [2 r.]; [iřř prořni chlebowie Plebani/ y im Kářłani/ á řá řługámi Antykryřtowymi/ nie Kryřřufowymi/ przeto teř y nie wierniki y bluřnierze przymuřřář áby im dřeřięćiny dawáli GrzegRozdział L].

[*Szereg*:»prořnichlebowie, řápitrunkowie«: iř řię one kłářtory/ iáwne Teologięy řwiętey řřkoły máło nie w iářkinie řotrowřkie obroćřly/ [...] w których obcuřá nie Teologowie ále prořnichlebowie/ nie profelřorowie ále řápitrunkowie. GrzegřZarnPos 1597 251v.]

[*Jako ostatni człón połączania szeregowego*: Ale ielři ie [ubogich] z domu wyřeniefř/ (á ná to mieyřce błáznów/ duchów/ mářřkárników/ owych próřnych chlebów nápuřřř) wiedz o tym ře y Páná Chřiřřufá táł niémarř/ bo go z vbogimi wyřeniefř. BiałPos 200 (Linde).]

a. *W funkcji coll.* (3) : *RejRozpr* F3v; Ktore [*stany duchowne*] áćř wy prořnym chlebem nie z miłóři ále z nienawiřci zowiećie/ y máło o nie dbáćie. Lecř kořćioł Chřiřćciáńřki Powřřezchny/ wielce ie řobie wářy/ iáko řługi Boře y řřářárře táiemnic iego *WujJud* 142; co z řáłořciá kářdy wierny báćřyć moře/ iáko wiele prořnego chlebá w kořćiele Powřřezchnym. *WujJudConf* 141v.

a. *Niepracujácy, beczynny* (1) : Táł bráćie prořnuřácy/ wykłádamy ćiebie: řřkoda ćię w dobry^m ćierpieć mieřćie/ prořny chlebie. Wyiádarř cudze domy/ niřřćřřř gořpodarře *KlonWor* 45.

Synonimy: chlebojedřca, darmochleb, darmojad, řuszczbychenek, nabzdyřyw, parazyt, pasirzyt, pasorzyt, passobrzuch.

ZCh